

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER PRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PIK V.

4. 63.

СЕРЕДА, 8 СЕРПНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, AUGUST 8th, 1923.

No. 63.

VOL. V.

КИНУЛИ ГРАНАТ НА ФРАНЦУЗЬКИХ ЖОВНІРІВ.

ДИССЕЛЬДОРФ, 5. серпня. — На одній із найлюдніших вулиць Києво-Подоляцької вулиці києво-подолянської вулиці французських жовнірів ручний гранат, який ранив двох жовнірів і німецьку жінку та дитину, які стояли на боці.

Французькі жовніри сечас рушили на зібраних людей і арештували Німця, якого забрали з місця, звідки києво-подолянський гранат, який києво-подолянський арештований знайшли частину гранатового механізму.

Як кару за кинення гранату французької окупаційної влади видали приказ, щоби о 10. годині вечором були замкнені всі ресторани, кав'ярні, театри і кіна ("мувінг-лікчер"), а по 11. годині щоби ніхто не показувався на вулиці.

Арештований Німець є студентом і називається Пабт. Він буде поставлений перед воєнним судом і його чекає кара смерті через розстрілення. Пабт заперече, що він кинув гранат.

Французи арештували також шефа поліції Діссельдорфу як відвально за всякий безпорядок і задержали кількох німецьких свідків.

Новий драстичний крок французького команданта.

Як подає "Вестфаліше Цайтунг", полковник Дегут видав приказ, який уважніше французьких і бельгійських інженерів сконфіскувати засоби вугля і коксу в Рурщині і все майно зв'язане з ним, включаючи домів робітників, які відмовляються працювати для Французів.

Газета даліше каже, що це вказує на те, що Французі мають намір самі оперувати копалинами, спираючись на роботу французьких робітників, коли цього буде потрібно.

КОМУНІСТИ В САКСОНІ ЗАХВАЛИ МАЙНУ.

ДРЕЗНО, 4. серпня. — Під час страйку майнерів коло Свікав в Саксонії 4.000 комуністів заволоділи майном і мають намір самі оперувати. Покликаючи на підтримку, однак останні доносення кажуть, що комуністи є в повній посадці майна.

СЕМАШКО ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ЛЕНІНА.

МОСКВА, 5. серпня. — Др. Семашко, народний комісар публічного здоров'я, промовляючи вчора в Харкові на Всеукраїнській (медичній?) конгресі заявив, що стан здоров'я прем'єра Леніна від часу перевезення його на провінцію, виказав загальне поліпшення. Нема однак зміни в його мові і його нервова система все ще є розстроєна, що викликає велике побоювання.

6.000 РОБІТНИКІВ З АНГЛІЇ НА ЖИВА ДО КАНАДИ.

ВІННІПЕГ, 5. серпня. — На пошук канадських властей, в слідуючих трох тижнях приїде з Великої Британії на жива до Канади около 6.000 робітників. Ці робітники призначені до трох західних провінцій.

900 робітників вже вихаля.

ЛОНДОН, 4. серпня. — На кораблі "Дорік" відплило ніні до Канади до робіт на живах около 900 робітників. Многі з них заявили, що мають намір осісти в Канаді.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ПОМЕР.

В четвер 2. серпня о годині 7.30 вечором помер в готелі "Пелес" в Сен-Франсіско президент Злучених Держав Воррен Г. Гардінг. Смерть наступила несподівано наслідком удару апоплексії. Тяжко хворував був на западення легких, однак в останніх днях стан його здоров'я вже був поправився і сподівалося, що він цілком виздоровіє. Смерть наступила тоді, коли всі думали, що президент вже майже цілком здоровий.

Смерть захопила Гардінга під час його обіздки по західних стейтах Злучених Держав. Гардінг відвідав вже був Аляску і Венкувер в Канаді і мав намір вертати на схід, коли його захопила слабкість. Разом з Гардінгом були під час цієї його подорожі 4 федеральні міністри, ген. Першінг і багато інших військових і державних урядників, та маса спеціальних кореспондентів газет і детективів.

Калвін Кулідж новим президентом Америки.

На місце помершого Гардінга президентом Злучених Держав став Калвін Кулідж, дотеперішній віцепрезидент. Він з'явився записаний в п'ятницю до свідства о годині 2.47 в Плаймаут, Вермонт, де перебував у свого батька на фермі. Нового президента запросив його власний батько, який є публічним нотарем. О годині 7.45 рано Кулідж вийшов до Вашингтону.

В суботу 4. серпня новий президент Кулідж урядово перебрав контролю над правительством Злучених Держав. Він оставив всіх міністрів на їх становищах і заявив, що його внутрішня і загранична політика є покищо така сама, якої придержувався Гардінг.

Кулідж вважається крайнім реакціонером і ворогом робітництва. Як губернатор стейту Мессечусетс, він вставився в 1919 році подавленням страйку поліцаїв в Бостоні, який був вибух. Зараз по генеральним страйку в Вінніпегу.

ТУРКИ І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІЙШИЛИ ДО ЗГОДИ.

ЛЬОЗАННА, 5. серпня. — Повідають, що представники Туреччини і Злучених Держав, які вели переговори в справі закінчення особного договору між обома державами, прийшли ніні до повної згоди.

Наколи це окажется правдою, договір буде підписаний правдоподібно завтра.

ПІЛНЮЮТЬ УДЕРЖАВЛЕННЯ ЗЕЛІЗНИЦЬ.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 31-го липня. — Турецьке правительство має намір удержати залізницю в Анатолії, приїшовши до переконання, що загранична контрола залізниць є в великій степені некорисна.

Правительство веде вже з англійськими і швейцарськими банками переговори в справі кредиту на переведення такої трансакції.

КОНВЕНЦІЯ ОДНОЇ ВЕЛИКОЇ ЮНІ.

Минувшій п'ятниці розпочалася в Вінніпегу конвенція Одної Великої Юнії при участі около 30 делегатів з Онтаріо і західних провінцій Канади.

С.С.Р. ПІДПИСАВ ДОГОВІР ПРО ПРОЛІВІ.

ЛЬОЗАННА, 30. липня. — Союз Соціалістичних Радянських Республік підписав договір про проліви, заключений на мировій конференції в Льозанні.

Договір підписав імені Радянських Республік радянський посол Йорданський, який є іменованим на місце Ворвського.

З огляду на ворожнечу між радянським і швейцарським правительствами, підписання договору відбулося в Константинополі.

АМЕРИКАНЕЦЬ ЗА ДОГОВОРОМ ЗІ СОВІТАМИ.

ЛОНДОН, 31. липня. — Бувши американський сенатор і секретар внутрішніх справ Алберт Б. Фол, який прибув тут після місячного побути в Радянських Республіках, заявив в розмові з представниками преси, що після його переконання Злучені Держави повинні заключити з Радянською Федерацією торговельний договір на взір совітсько-англійського договору.

Фол між іншим сказав: "Це, що я побачив в Радянських Республіках, було для мене милою несподіванкою. Я найшов загальний спокій і пошановання законів, бо нарідне не є тероризований брутальною силою, як за царського режиму, але вивоні вдоволений теперішньою формою правління. Після мого переконання радянське правительство має тревати підстави і його істновання є заперечене".

Фол вказує також на скорі відраження хліборобства і заходи радянського правительства завести в хліборобстві найновіші методи.

"ІЗВЕСТИЯ" ПРО ВІДНОСИНИ З ФРАНЦІЄЮ.

Московське "Известия" містить статтю з приводу совітських відносин з Францією. В статті говориться:

"Громадській думці французької буржуазії в її відношенні до совітської республіки наступив здається перелом. Само собою розуміється не з боку Росії можуть бути перепони для відновлення економічних відносин з якою-б то не було державою. А між тим французький уряд робить ряд вчинків, які свідчать про те, що стара політика ворожнечі не вимерла. Голови нашої червонохрестної місії Устинов була поставлена вимага в'їзду з Парижа в день прибуття його туди з Марселя. Французький уряд не виявив досить приязни до совітського представника. Не вважаючи на наш протест проти продажі російських кораблів, французький уряд не має наміру відмовитися від цього незаконного акту. Російський уряд не може дати вільгот французьким капіталістам до того часу, поки французький уряд виявляє явну неприязнь до Росії. Зокрема розмови про нафтові концесії, які французька торговельна делегация визнає найважливішою справою, не можуть бути розв'язані задовольняючо до того часу, коли французький уряд не покаже, що він дійсно відмовився від старої ворожої політики і має намір стати на новій позиції. Совітська республіка готова увійти в переговори і зав'язати угоди з кожним буржуазним урядом незалежно від його відтінку."

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО СТАЄ НА НОГИ.

Центральне Статистичне Управління розсаїдило сім губерній і зазначає, що торішній урожай влив живі сили у сільське господарство, забезпечивши його матеріальними коштами. Скрізь помітно збільшення засівної площі, засів озимини збільшився на 25 відсотків. В окремих районах засів озимини перевищує площу 1916 року. Скрізь помітно збільшення засіву ярини, скільки худоби, особливо молодинку. Потрохи відновлюється скотарство, що страшенно занепадало за останні роки.

СТАН ЗЕЛІЗНИЧОГО ТРАНСПОРТУ НА УКРАЇНІ.

Уповномочений тов. Рудий в розмові зі співробітником "Ратау" намалював сучасне становище українського залізничного транспорту в зв'язку з майбутньою перевозкою в осени збіжжя.

"В осени" — сказав тов. Рудий — "українські залізничники значно поширять свою працю. Замість сучасних 2.150 товарних вагонів перевозка досягне на добу 2.950 вагонів — вся додаткова кількість вагонів перевозитиме вантажі. Паливо буде. В паротягах недостатньо буде. Південний округ шляхів має запасних справних паротягів 500. Відпущено кошти на збудовання 7.800 вагонів. Головне — поладити вагони. При енергійній праці програму можна буде виконати значно повніше."

ЧЕРЕЗ П'ЯТЬ РОКІВ ОДЕШІНА ГРАМОТНА.

На Одешині є тепер 438.163 неграмотних. Розраховано за 5 років зліквідувати неграмотність. В першу чергу зараховано до зліквідованих неграмотність між зорганізованим пролетаріатом в 64.500 чол. Потрібно 805 шкіл. Тепер є 275. До зліквідованих неграмотності притягнено радянських і партійних робітників, увесь педагогічний персонал губернії.

Безпартійні селянські конференції на Волині.

На Волині відбуваються безпартійні селянські конференції. Беруть участь 12.000 селян. Селянство цікавиться всіма справами. Крім загально-політичних докладів на конференціях даються селянству пояснення в різних життєвих справах.

Робоча худоба голодним губерніям.

Для губерній України, які потерпіли від неврожаю і голоду, закуплено 40 тисяч голів рогатої худоби. З цієї кількості 32 тисячі вже розподілено по місцях.

Діяльність тракторів.

По даним Наркомзему на Україні працює 106 тракторів, які належать закордонним організаціям. Крім того працює 30 тракторів Наркомзему. За минулу засівну кампанію трактори виорали 10 тисяч десятин.

Але вона вимагає, щоб закордонні уряди, які наміряють заключувати з Росією договори, відмовилися від неприязних виступів проти совітської республіки.

НА УГОРСЬКІЙ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

БУДАПЕШТ, 4. серпня. — В наслідок страйку залізничних машиністів правительство проголосило по цілій Угорщині воєнний стан.

Кабинет відмовився дати підписку робітникам, якої вони домогалися.

Юнію машиністів правительство розв'язало, а провідників страйку арештувало.

СТРАЙК В ІТАЛІЙСЬКИХ ПОРТАХ.

Старокраєві газети з половини липня доносять:

В Італії в наслідок упадку вартості гроша економічне положення погіршало, а до рідких росте, мимовсильних зарплатних постанов уряду. З цього приводу починаються там страйки. В першу чергу застрайкували моряки і портові робітники. Застановлена праця у всіх пристанях Адрійського моря.

ПОВСТАННЯ ЧОРНОГОРЦІВ ПРОТИ ЮГОСЛАВІ.

Князівство Черногоріа остане по великій війні під владою Югославської Республіки. Не в смак це Черногорцям, які все-ж таки воліють мати свою, хоч дуже малу державу, й через те там вічно кипить. От і тепер в річницю анексії цього бувшого князівства Югославією, уладили Черногорці повстання. В оден означений мент підпалили Черногорці деякі державні будинки, кошти, та вирізали багато ксьондзів. Повстання завдало, а югославська поліція арештувала багато Черногорців під замітом державної зради.

ДОПОМОГА ХАРКІВСЬКИМ СТУДЕНТАМ.

Студентські інтернати в Харкові забезпечили помешканням 1.500 незможних студентів. У зв'язку з приїздом до Харкова в осени до 2.000 нових студентів, комісія намірала низку будинків для влаштування студентських інтернатів.

САРАНА НА УКРАЇНІ.

На Україні заражено сараною 60.000 дес. землі. Працює над знищенням її 26.000 чоловік. На Донщині заражено 20.000 дес. землі. Мобілізовано агрономічний персонал, а також людиність зараженого району. Знищено 60%. Найбільше сарани в Маріупольському окрузі. На Катеринославщині сарану зліквідовано. Наркомзем відіслав на місця для боротьби з сараною 48 кінних обривкувателів. Недавно з Москви прибуло 500 тисяч пудів мишьяковисто-кислого натрою, який відправлено до заражених сараною районів.

За викладання старо-живдської мови.

У Фастові відбулась судова розправа проти двох учителів і кількох батьків за викладання старо-живдської мови, яку заборонено радянським законодавством. Суд ухвалив за викладання мови, що затуманює свідомість дітей — учителя засудити на три місяці арешту, а батьків на півтора місяці. Вирок було зустрінуто гучними оплесками робітників, які заповнили судову сади.

КОНГРЕС МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ С.С.Р.

В другій половині червня відбувся в Берліні конгрес Міжнародної Робітничої Допомоги Радянським Республікам в присутності представників С.С.Р.Р., многих делегатів, гостей і представників преси. В конгресі взяли участь представники професійних союзів майже всіх держав. Привітні телеграми конгресові надіслали: голова італійського Червоного Хреста, Сибірський Комітет Допомоги, Центросілка, англійський посол Макдер і Спюжівні Т-ва Центральної Німеччини.

Не першому засіданні конгресу виступила з довгим рефератом т. Каменева про заходи, які поробив радянський уряд і заграничні організації, що допомагали голодним дітям, інвалідам і безробітним С.С.Р.Р., та про наміри їх в цьому напрямі на майбутнє. Представник народного комісаріату хліборобства виступив з докладом про стан радянського господарства.

ВІБУДОВА ДОНБАСУ.

Шахтарі Довжанського рудоуправління відзначають свою енергією між шахтарями Донбасу. В червні довжанці дали республіці понад програму 350 тисяч пудів антрациту. Річну програму вже виконано в кількості 86% завдання. Пророблено багато капітальної роботи а також багато ремонтів. До кількох копальень проведено нові залізничні колії.

Ряд райпаркомів Катеринославля ухвалив до святкування жовтневих роковин всю працю перенести на українську мову. Засновуються куртки для навчання української мови.

2.500 в'язнів в Москві випущено на волю.

МОСКВА, 30-го липня. — "Правда" доносить, що на підставі звіту спеціальної комісії для перевірення вини і засуду в'язнів, радянське правительство освободило з в'язниць в Москві 2.500 в'язнів. З поміж освободжених 800 призначено до депортації на провінцію.

ДРІБНІ ВІСТІ.

Переселення на Україні.

До Харкова прибуло 311 ходоків з центральних губерній, а також Сибіру, які стараються, щоб їм дано було там земля.

Електрофікація Дніпра.

В зв'язку з електрофікацією Дніпра зростає значення Запоріжжя. Одноразом з роботами по проведенню каналів буде провадитись будова залізничної Кривий Ріг—Гришніно—Царичин.

Дитячі ясла на Херсонщині.

Організація дитячих ясел на Херсонщині відбувається успішно. Відчинено вже 16 дитячих ясел.

Замість дзвонів сільсько-господарських машин.

Козаки шести хуторів Мадодельської станиці постановили зняти церковні дзвони і обміняти їх на сільсько-господарські машини.

Насіння замість церковних дзвонів.

Селяне Більської повіту Вологодської губернії ухвалили продати церковні дзвони і за ці гроші купити насіння.

Шкода від граду.

По всій Україні, згідно з останніми відомостями, вибито градом 111.022 десятини засівів.

Новий порядок прийому до польських вищих шкіл цілком закриває національним меншостям доступ до вищої школи.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ У.Р.Д. В ІСТ КИЛДОНАН.

Отрим повідомляється членів Відділу Укр. Роб. Дому в Іст Килдонан, що місячні збори відбулись в суботу, дня 11. серпня ц. р. о год. 7-й вечором. Справи важкі до порішення. Просіть прийти на час, щоб не затягати нарад до пізна в ніч.

Заряд Від. У.Р.Д.

УВАГА! ТДЬМО ВСІ НА ПІКНІК! УВАГА!

ВІДДІЛ СТОВАРИШЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ВІННІПЕГ

устроює

В НЕДІЛЮ, 12. СЕРПНЯ, В МОРС ПЛЕЙС

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

ПРОГРАМА ПІКНІКУ БОГАТА. — ДОБРА МУЗИКА ПІД ПРОВОДОМ ТОВ. ГУЦУЛЯКА. — ЗИМНІ НАПИТКИ. — МОРОЖЕНЕ. — СМАЧНІ ПЕРЕКУСКИ.

То ж приходьте всі і кличте своїх знайомих гарно завітись на свіжій воздусі, а комітет з свого боку доложить всіх старань, щоби всім гостям задоволили.

Я К ІХАТИ: — Беріть "Морс Плейс" стрітку, котра їде Мейн стріт і їдьте до місця де вона вертає назад, а там будуть товариші, котрі вкажуть вам дорогу на місце пікніку.

МАРКОВА НАУКА УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.

(Докінчена.)

“Горожанська війна в Франції” — Карла Маркса розглядає славне повстання паризького пролетаріату в 1871 р. вона присвячена “робітничому Парижеві з його Комунією, славному предвісникові нового громадянства”.

В цьому творі, каже Фр. Мерінг, Маркс показує, що хоч він і визнавав, що революційна класова боротьба остаточно перемогла лише тоді, коли здійснювалися вже певні передумови її перемоги, однак він не робив з цього ніколи того дурного висновку, несамо собою в інших умовах революційна класова боротьба не може бути перемоглена.

У суперечності між громадським характером продукції і капіталістичним привласненням продуктів виявляється як протиріччя між пролетаріатом і буржуазією.

В кожному громадянстві, де продукція розвивалася стихійно — в тім числі і в сучасному — не продуценті панують над засобами продукції, а навпаки, засоби продукції панують над продуцентами.

Тільки в соціалістичному громадянстві, де продукція розвивається не стихійно, а згідно з свідомим виробничим громадянством планом, не релігійно панують над людьми, а люди над речами. Отже, соціалістична революція — це скок з царства кінечности в царство свободи. Доперва з соціалізмом починається історія людського громадянства. Те, що було досі, — це передісторична доба людства.

Брошура Енгельса “Людські Фаєрбаєх” показує нам як від класичного ідеалізму Гегеля та його школи прийшли Маркс і Енгельс до діалектичного матеріалізму, — світогляду революційного пролетаріату. “Велика підставова думка матеріалістичного діалектизму, пише Енгельс, полягає в тім, що на світ треба дивитися не як на купу готових речей, а як на низку процесів, де речі, на позір ніби-то стали, а там само їхні відбитки в нашій голові — поняття — змінюються безперечно — повстають і гинуть. При чім поступовий розвиток наперекір усім нібито випадковостям, наперекір усім відхиленням, кінить кінцем, переміщає”.

Жадна книга не виявляє з такою силою революційного характеру марксизму, як ця брошура Енгельса. “Все що дійсне — розумне, все, що розумне — дійсне”, а це значить — “все, що існує, варто того, щоб згинув”.

Книжка Вітфогеля “Від пракомунізму до пролетарської революції” надзвичайно жива й яскрава показує нам розвиток комунізму від утопії до науки і від науки до діла.

Тому самому питанню присвячена велика праця нашого товарища з України Отта Аузема: “Історія Комунізму та соціалістичних війн”. Ця книжка не тільки вивчає нам як відмір про країний лад, що одушевляв пошевелені класи в їх боротьбі з гнобителями ще на початках історії, ми прийшли нарешті до наукового соціалізму і пролетарської революції, але й дає нам багатий матеріал з поля господарської та економічної історії людства.

Книжка т. Аузема — незамінний підручник для кожного, хто хоче пізнати той ґрунт, що на ньому зросли сучасний соціалізм і класова боротьба пролетаріату.

Нарешті останні дві книжки Гільфердинга “Фінансовий капітал” і Вардг “Занепад капіталізму” присвячено дослідженню останньої стадії розвитку капіталізму — імперіалізму.

Остання стадія розвитку капіталізму характеризується пануванням фінансового капіталу. “Фінансовий капітал, каже В. Ленін, це банківський капітал монополістично небагатьох найбільших банків, що зліявся з капіталом монополістичних союзів промисловців”. Глибока теоретична праця Гільфердинга — це підставовий твір для розуміння сучасної доби. Вона присвячена виснаженню того, як повстає та розвивається фінансовий капітал і до чого веде його даль-

ший розвиток. Вона вивчає жерело і змагання імперіалістичної політики. Фінансовий капітал в своїй завершеності, каже Гільфердинг, — це висній ступінь скучення всієї економічної і політичної влади в руках капіталістичної олігархії. Він завершує диктатуру магнатів капіталу. Та разом з тим він де-далі, то все більше приводить у суперечність диктатуру панів національного капіталу з капіталістичними інтересами іншої країни, а панування капіталу в даній країні приводить він де-далі, то все більш у суперечність з інтересами народних мас, що їх фінансовий капітал визнає та одночасно й викликає на боротьбу. В могутньому спорі ворогів інтересів диктатури магнатів капіталу обертається, нарешті, в диктатуру пролетаріату”.

Книжка Е. Вардг — власне й показує як під ударами цих суперечностей капіталістичний лад занепадає, щоб під ударами революційного пролетаріату влади остаточно.

Особну групу в виданнях “Космосу” становить так звана “Соціална белетристика” — твори Сінклера, Джека Лондона, Мюзам, Толера. Українське перекладне зростає переважно на селянському, дрібно-буржуазному ґрунті. Капіталістичного ладу з усіма його жалкими суперечностями й жорстокою боротьбою укр. література торкалася мало. А тим часом і наука і красне письменство одно мають на меті — допомогти нам зрозуміти світ, — тільки роблять вони це, по-різному. Яскраві образи сучасного нам капіталістичного світа і визвольної боротьби робітничої класи й дають нам твори згаданих письменників. Ці твори неомовні доповнюють попередні наукові праці наших теоретиків, ілюструють їх.

Видавництво “Космос” істнує фактично лише літ роком. Більшість згаданих тут нами

книжок уже надруковані, — решта друкується і незабаром побачить світ. Ми бачимо яку велику роботу зробив уже “Космос”. Без перебільшення можна сказати, що міцні підвалини Маркової науки вже закладено на українському ґрунті. Революцією пролетаріату на Радянській Україні довіда, що він уже організувався в класу. Але в порівнянні з тим, величезними завданнями, що стоять перед ширим українським пролетаріатом хоч і багато вже зроблено, але мусить бути зроблено ще більше. Щоб досягти нашої мети — безкласового суспільства, треба з початку зміцнити класове панування пролетаріату. Пролетаріат повинен далі зміцнювати себе як класу. Отже, процес організації українського пролетаріату в класу — керівника всього громадянства не далеко не закінчився. Могутньо підмогою такої організації є наука Маркса.

Українські робітники найбільш розвиненої промислової країни Америки й Канади зрозуміли це як найкраще, і поспішили з щедрою допомогою закладеному в Берліні видавництву “Космос”.

Обов’язок кожного свідомого українського пролетарія прилучитися до своїх американських товаришів. Український пролетаріат мусить мати маркову науку українською мовою. Не повинно бути жадного закуртка нашого життя, що не був би висвітлений світлом марксизму.

Російські соціалісти, починаючи свою боротьбу за визволення робітничої класи, написали на своїй прапорі — на своїй центральному орні: “за іскри спалахне вогонь”.

Блискучі іскри Маркової науки вже кинуті й на наш ґрунт. Від українського пролетаріату залежить чи власть роздумує ці іскри в могутню подуму пролетарської наукової мислі.

Ст. Дімітій.

М. Гнатюк.

ЩЕ ПРО ПОБУТ НАЗАРУКА В ВЕНКУВЕРІ.

IV. Тепер приступаю до розібрання причини упадку козацької держави, за упадок котрої “вчений” Назарук знов знавше вини на низі, і їх контрвоєний ідеал. Привітаємо, скільки в тім правді.

До найбільшого розвитку і сили прийшла козацька держава за часів Богдана Хмельницького, себто за часів повстання трудових мас за соціальний визвіль з під влади спольщеної шляхти.

Для кожного правдолюбного патріота, який минувши Україну шукає не в реальній історії, а в піснях та уривках поезій, козацькі гетьманів та старшини являються спасителями України і після думки патріота є національним “тріумфом” думати інакше. Подівається, що каже про цих спасителів історія.

Зачемо від Хмельницького, якого на арену політичного життя України видвинули народні маси, які не жалюючи своєї крові, боролися проти економічного визиску.

Хто був Богдан Хмельницький і які були його бажання? На це питання дає нам відповідь історія України на стор. 297. Там читаємо:

“Прилучився кривда велика отому сотникови чигиринському Богданови Хмельницькому: забрав йому старостинські урядники його батьківщину Суботівську, знищили господарство, наругалися з сім’ю його, а як він став той кривди доходити, сам опинився у вязниці ганській, з котрої його тільки приятель вибрав”. Розгніваний і роздальний, стративши все, постановив Хмельницький відіяти повстання”.

Значить Хмельницький повстав не за кривди народу, а в першій мірі за кривди своєї, а народні маси він використав тільки як одинокі силу, на яку він в подвійний час міг опер-

татися при здійснюванні своїх лавнів.

Що той же Хмельницький не бажав розгрому Польщі свідчить той факт, що коли вкрав в той час умер польський король Владислав і польська шляхта опинилася в критичному положенні, Хмельницький не то, що не напер на нь повною силою, але задержався зразу під Білою Церквою, а потім під Замостем і ждав на вибір нового короля, подавши свій голос на Яна Казимира. Зіставши вибраним королем, Ян Казимир дивався Хмельницькому лист, в яким повідомив його про свій вибір і обзив козакам в вірі православній всякі полекші та просив залишити похід і ждати королівських комисарів. Хмельницький відповів, що сповинть волю королівську, завернув назад і подався з військом до Київа (гляди Історія України стор. 302).

Знова на стор. 300 Історії України говориться так: В тім часі Хмельницький міг би перейти зловж і поперек не лише цілу Україну, а й Білорусь, Литву і саму Польщу і не стрінув би перешкоди, а лише морем піднялося би навколо нього пригноблене хлоцтво, селянство, щоб зробити кінець панованню шляхти; і так на саому вість про Хмельницького піднімалися повстання. Але Хмельницькому то не було в голові; йому і так було боляче, що він так сильно образив “маестрат рідні сполідоті”.

І коли навіть пізніше присутності королівських комисарів, що “Визволю з лядської неволі руський наряд увесь”, то рівночасно не забув додати: “Малий я і не значний чоловік, але з волі божої став самовладцем і самодержавцем руським”. (Гляди стор. 303).

Як рівно в дальшій своїй діяльності в першій мірі дбав про інтереси старшин і козаків а найменше про “чернь”, себто

трудовий наряд, який найбільше приніс жертв для зміцнення його політичної і мілітарної сили. “Вчений” Назарук каже, що козацьку державу погубили низи ради свого контрвоєного ідеалу, а Історія України на стор. 325 каже ось що:

“Тимчасом старшина козацька, маючи в своїх руках власть, завзявши з цього поглядом місце шляхти, мала охоту йти її стежкою: володіти землями, закладати селі, спосібати підданні. В тім вона вросла і інакшого способу матеріального забезпечення свого не знала і не бачила. При першій оказії — уже в першій посольстві до Москви 1654 р. почала вона від московського правительства випрошувати собі грамоти на рідні маєтності, з правом садити на них підданні. Правда, тих випрошуваних грамот боялася навіть показувати на Україні, знаючи як неприхильний до того народ. Але наряд український зачув же, що нова старшина голче стару стежку і ставив ворожо до неї, бо підозрівав в її політиці оті власні своєкорисні забаганки.

Віт думки, кажуць ви, думки! За нами всі дути і дути! Нігде нашому козаку нетику стати і кова покласти”.

“Вчений” Назарук каже, що після упадку козацької держави наряд зівстав же страшенніше закріпощення, а історія твердить, що еше за часів гетьмана І. Мазепи в його універсалах (1701) панщина визнається законом, і видно, що вона добре длаєсь звнаки народови, коді він і пісно зложив:

“Ой горе нам, не Гетьманам — надокучила вража панщина, — Що хочеш поїси, сиди випишиш. — Як на панщину іду — торбу хліба несю, А з панщини іду — літ кришечки, Облівають мене дрібні сльозчки”. (Гляди стор. 366).

В доважок кошований запорожський Гусак в листах до Мазепи дорікав, що тепер в Гетьманщині бідним людям стало гірше як за Ляхів, бо кому і не треба, той завів собі підданні, щоб йому сіно і дрова возити, в печах палати, стайні чистити (зівсім так як нарікали на Поляків перед повстанням Хмельницького). (Гляди стор. 370).

Знова на стор. 372, де описується невдалі повстання Петрика в 1693 і 1696 роках, говориться про настрий мас сльдоцтво:

“На Січ далі втікала сила всякого бідного неумоного, незadowolеного люду, — даремно гетьман накузував своїм “компаніям” стрегити і не пускати туди людей. Далі йшли з Сич погрози, що підуть на Україну бити панів і арендаторів, а Мазепа скаржився цареві, що “не такі страшні Запорозжя, як цілий український посполитий наряд, весь перейнятий своєвольним духом — не хоче бути під своєю властю” і готов кождо хвилі перекинуться до Запорозжів. Коли 1702 р. гетьман хотів стягнути полки проти Січовиків, що під проводом нового кошового Гордієнка грозили “знайти собі іншого пана” — полковники спротивились тому боячись, щоб не піднялося повстання на Україні”.

На разі обмежуюсь на висше наведеніс цитатах, які, думаю, аж надто вистараючі, щоб зрозуміти, які відносини істнували в козацькій державі між поділеними українськими суспільними класами, як рівно на підставі висше наведеніс цитатів видно ясно, що не низи а імено верхи винні за упадок козацької держави і новування Назаруком низів свідчить, що він далекий від розуміння Історії України.

В дальшій своїй промові Назарук говорив про спробу будовання третей української держави, себто петлюро-петрушевської, сказав тільки, що вона скінчилася невдачно. Одне чому невдачно, Назарук не каже ані слова а мовчить, мов води в рот набрав. Тут вже Назарук не то, що не визнає з контрвоєним ідеалом низів, але й не відважується подікуватися на “вину верхів і низів”. Та я думаю, що Назарукови не лишась нічого іншого, лише мовчати, бо куди ж рипатись? Звалиби вини

ТАБОРОВІ ФАШІСТИ.

(Кореспонденція з табору Поцефова в Чехословаччині.)

Вже не раз ріжні часописи писали про арештованих емігрантів (стрільців буншої галицької армії), котрі перебувають зараз на Чехословаччині в таборі в Поцефові.

За що їх арештують? Чи за те, що хочуть Габсбургів Вишваного? Чи Миколая Миколаєвича? Ні, не за це, а за це, що не хочуть покоритися буншним саутам Габсбургів, таким як экс-полковник Вольф. Цей панок німецький монархіст, він аступив на службу до галицької армії лише для зрблення військової кар’єри, дбав лише про свою кишеню, мріяв, що вірними “Тирольцями Схолю” воскресить з гробу стару бабусю Австрію. Та помімо того сейчас по вирешенню галицької справи антаптою, пан Левицький та Петрушевич іменували його генерал-поручником. Розуміється, що для них не було це за пізно, бо як знаємо, за австрійських часів то й по смерті бейердеруваці. За те Вольф почав енергійніше братись за війско.

Стрільці знають добре, що вони інтервовані, про Литву не хочуть чути. “Вишваного” кажуць — на чорта нам здався. Нехай старшини за ним плачуть. Ми маємо вже досить своїх рідних панів, а на чорта нам ще німецьких”. Це вже до крайности обурило Вольфа да його спільників, вже рідних: соти, Котика, дор. Вовка та інших патріотів з під жовто-чорного прапора.

Як відомо, нині кождого, хто вступить проти гнету, проти брехні і злодійства, називають сейчас “большевиком”. Як видно слово большевик є нині дуже страшне в очах буржуазії та її наймитів. Буржуазний страх стараються використати такі панки, як Вольф, Котик, Вовк, Яблонський і інші. Хто проти нас, той большевик, комуніст, далі з ним в чеську тюрму (бо своєї рідної не мають). Зачинають страшити Чехів, що ми тут в таборі маємо небезпечних комуністів, агітаторів, революціонерів, котрі загрожують вашій республіці. Таких людей, кажуць вони, треба Чехам замкнути, відати за границю і т. п.

І так дня 11. червня ц. р. Вольф робить донесення до чеської команди на інваліда Сеха і дає його арештувати на низі, так осмілюючи себе до решти, а сказавши правду про “подвиги” верхів, себто Петлюри, Петрушевича, Винищенка та свої власні, то нема сумніву, що між темними фермерами зібравши на сіль до оседлія. І тому Назарук одержав старої посповниці, що “покірне теля дві корови есе”.

Щодо цього арештовання інваліда Сеха так треба зазначити, що Сех є інвалідом з українсько-польської війни, безпальці трудно йому крок зробити наперед. Більшу частку свого перебування на еміграції він провів по лічницях. Сех з політикою не мав нічого до діла, він лише бачив кривду свою та своїх товаришів інвалідів, котрих українські патріоти кинули на смітник.

Де ці гроші, спитано і я, які злодили в Америці на інвалідів? Чи дістали вони їх? Де убрання, біля, яке прийшло тут до табору і було признане в Америці лише для інвалідів? Де це ви поділи, патріоту? Кому ви це роздали? На це відповіди нема. Хто вас про це запитає, ви коротко йому відповідаєте: “ви є комуніст”.

Не можна нічого говорити проти агітації, яку ведуть за визводом на Литву. Хто би був проти цього, цей є большевик, сейчас в тюрму з ним.

В три дні по арештованню Сеха дають арештувати чеським жандармам двоох стрільців, котрі дотепер не знають, за що сиділи. В суді питали їх лише, чи вони большевики. Трох їх по чотирнадцятьох днів голодової тюрми випущено на волю. Сех сейчас пішов до лічниця, а стрільці оставляють в таборі.

Так поступають з рядовими стрільцями свої “рідні” підпанки. Лякають Чехів комуністами, а є монархістами та фашистами.

Це подано до відомо широком масам, нашому робітничтву та селянству. Читайте, якого надужиття допускаються німецько-українські “патріоти” над галицькими стрільцями. Прийде час, що ми робітничі і селянє не будемо віддавати їх в руки чужих для суду, а будемо судити їх по справедливості самі — на галицькій землі.

Суходольський Євген.

ПОШКУЮ швагра Олександру Стефановича з села Базар, повіт Чортків, Галичини. Має перебувати в Канаді. Хто знає би його або він сам прошу написати до мене — W. Staryk, Box 71, Hicksville, (L. I.), N. Y. (64).

В СВИДО- НАША МОСТИ СИЛА!

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторінь дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодін робітник, що читав цю матеріалу про політичну економію з інших книжок і не міг всего зрозуміти, має тепер спробу вирішити не розрозуміле, бо в цій книжці є 300 ринних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS.
WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

КРУЛІКОВСЬКІ ПРО "АМНЕСТІЮ" В ПОЛЬЩІ. (Промова польського комуністичного посла Круліковського у варшавській сеймі 20. червня 1923.)

Пан референт комісії у відношенні тут промови сказав, що пропозиція ним амністії — це акт ласки. Прощу панів. Навіть у відношенні до кримінальних проступків, навіть у відношенні до звичайних проступків, пропозиція амністії не є актом ласки хочби тому, що подавляюча більшість цих проступків повинна з примусу, з konieczności. Проступки ці повинні тому, що продуктивні засоби, що матеріяльні багатства загарбала собі одна суспільна класа, а інші класи позбавлені матеріяльного добробуту і в наслідок цього в тяжкій боротьбі о істинявання, не могочі часто дістати для свого прожитку заробітку з праці, мусіли собі шукати рятунку тим шляхом, що і називаємо проступком. Тому то ці, що мають у своїх руках матеріяльні засоби, отже багаті класи, вони винні в їхньому нещастю, вони є причиною їхнього упадку і тому то хай їм не тичуть в очи своєю ласкою, бо цим актом амністії намагаються стерти лише частину своїх провин.

Як що так виглядає справа загальних проступків, то до т. зв. політичних "проступків", до "проступків", що повстали на основі боротьби класи або народу за власну народню волю або за своє суспільне й політичне визволення, то тут вже під ніякою покрішкою не має акту ласки.

Україні й Білорусії, котрі сьогодні належать до польської держави, прилучені проти власної волі до держави і вони мали право, мали обов'язок боротися за свою волю до ти, поки не піддалися перемозі. Як що в цій боротьбі замикали побіджених до в'язниці, як що в цій боротьбі називали побіджених бандитами й розбійниками, щоб в очах навічних знайти оправдання для своїх насильств, як це й воно було, то сьогодні, коли панове хочете, щоб видобути від них хоч які небудь вигляди згоди на їхню неволю, то річ ясна, не може тут бути мови, що ви ім хочете зробити яку небудь ласку. Ви знаєте лише сплачуєте свій довг, намагаєтесь зменшити свою провину, якої ви допустилися проти них.

Але, прошу панів, пропозиція тут амністії як вже сказано з цієї трибуни, — вибачте, амністії, в § 3. т. 6. виключає від амністії тих робітників і бідних селян (голос: комуністів), що сидять по тюрмах за свої політичні переконання — виключає комуністів. Пан референт для умотивовання цього виключення права проти комуністів дозволив собі сказати: "Як жеж ми маємо толерувати цей рух, котрим кермують люди, хори на поступовий параліж". (Веселість.) Отже пан референт мав тут на думці великого вождя пролетарської революції Леніна, який тепер хорий. Але і як що в цей рух, що об'їмає мільони робітників і бідних селян, що гуртує під своїм прапором такі інтелектуальні могутності, як Анатоль Франс, як Барбіс, яких є цілий ряд людей, яких панове, не соромічись сказати собі правду в очі, не падає на ноги не досада до п'ят, як що в цей рух, що є рухом мільонів робітничих мас, примуючих до суспільного визволення з яра неволі, хочете освітлити в цей спосіб — то є сором і ганьба. (Голос на праві: "Соромтеся це говорити, скажіть це в Росії.") Сором, що тут в сеймі можуть падати такі аргументи. (Крик, різкі оклики.) Як стядалося, бо це понижую (крик), бо це дає доказу, що в боротьбі з великою, могутною ідеєю, що провадить робітників цілого світа на бій, котра їм просвічує як провідна зірка, ви хочете боротися при допомозі дрібних, нечесних, низьких, невинних чужого денного світла аргументів. (Крик. Голос: "Приведіть чекістів!" Другий голос: "Я вас повисив би.") Кого-б ви повисили, то мені тепер байдуже. Я знаю, що серед вас є такі, які є готові вішати. (Го-

лос: "У нас, прошу панів, Троцького нема.") Я розумію, що в цій завзятой боротьбі, яка ведеться між робітничою класою (голос: "А Троцький?") а між визискуючою класою, твориться багато зла. Я це розумію і хотів би діждатися тої хвилі, коли робітники і бідні мужики, поборовавши вашу перемогу, будуть в силі пімститися на вас, даючи вам акт ласки, вам, що є проступниками супроти них, вам, котрі сьогодні замикаєте до тюрми їх батьків і братів. (Голос: "Ви, пане, є божевільний.") Пане, пане, це дешевий аргумент, але такий, що нікого не переконає. (Голос: "І навіть вас.") Фактом є, що в Польщі сидить тепер по визисках поперх 600 людей (голос: "А в Росії?") за те, що посміли мати свої переконання (крик, голоси: "А що в Росії?"), що в довгий і мозольний боротьбі за правду прийшли до переконання, що насипів той час, коли мусити бути зломане пановання обшарників, капіталістів і пасканів і що по цим зломанім панованню пануючої класи мусити повстати уряд (голоси: "Троцький?") робітничої класи й бідних селян, — уряд, що здійснюватиме ідеали робітників і бідних селян в Польщі, — уряд, що заклапочить братні союзи з робітниками й бідними селянами цілого світа. І ось таких то людей, прошу панів, за те, що вони мають такі переконання, замикаєте до тюрми, засувають їх. Ці люди лише тому сидять по в'язниці, бо ви розумієте, що вони представляють ту силу, що остаточно вас проковтне. (Окліки.) То є правда. (Голос: "Ви все говорите про Росію.") Ці люди сидять по тюрмах за суджені на довгі, довгі літа в'язниці, на чотири, на шість літ; ба, є й такі суди, що за приналежність до комуністичної організації молодіжні засудили на 7 літ в'язниці (голос: "Так є в Росії?"), а це робив не завісид навіть царський уряд. Засуджують в Польщі за постання своєї кандидатури на лісту при виборах до каси хорих. Недавно засуджено троє робітників за такі "провини" на чотири роки тяжкої в'язниці. Панове представники обшарників і капіталістів! Ви кидаетесь мов бішені в смертельнім страху (голоси: "Ого!" Радість.) перед людом, що мило вашого опору покличе вас перед свій трибунал (П. Гриквич: "Дистанте за це ордер від Троцького!"); і замість помешувати суму крияд, замість помешувати суму терпіння, ви панове, у своїй ненависті до працюючого люду (Радість, голос: "А в вас немає ненависті?") йдете так далеко, що коли тут-же, кілька днів тому назад, з той трибуни мій товариш, посол Ланьцуха доказував наглядність внесення про биття та катовання в'язнів, говорячи, що мало того, що їх арештують, але ще й мучать, з ваших лавок почувся канібальський оклик: "мало". Отже ви (голос: "Держинський стріляє за зад!") думаєте, що мало в'язняти представників робітничої класи, але можна ще над ними знущатися. (Голоси: "Якої робітничої?" Різкі оклики.) Про те, чи ми, комуністи, репрезентуємо робітничу класу чи ні, то зможемо пановою щойно тоді говорити, коли ви нам дасте можливість свобідного доступу до тієї класи, тоді коли для нас не будуть відчинені в'язниці; тоді, коли ви шануватимете свою конституцію. Щойно тоді, коли-б ви в отвертій політичній боротьбі змогли нас дискредитувати в очах робітничої і бідно-селянської маси і відібрати довіра до нас — щойно тоді мали-б ви моральне право сказати, що ми не маємо права промовляти в імені тієї робітничої класи. Сьогодні ви того права не маєте. Отже власне те, що вживаєте терроу у відношенні до комуністичних робітничих груп, які репрезентують інтерес цілості робітничої класи у її поході до суспільного й по-

літичного визволення, унеможливає вам користатися цим аргументом, який в цій хвдві ви пробували ужити. (Голос на праві: "Ви маєте розм'ягчені мозгу!") Часто зазвуче, панове, про Росію. (Голос на праві: "Там є амністия.") Коли в Росії робітники й селяне повалили владу капіталістів, то не дали їм тому амністії, бо ті-ж дали продовжати боротьбу при допомозі "бідних" цілого світа. А як лиш "бідні" цілого світа кинули свої збройні сили на те, щоб повалили робітничу й селянську владу в Росії і на Україні, то робітники й селяне мусіли боронитися і пристосувати у свої боротьбі терор. Але ми про це отверто говоримо і відповідаємо за те перед власним сумлінням. (Голос на праві: "Це безличність.") і перед людськістю, а ви, мурочучі робітників, не маєте відваги сказати, що то, що ви проти них вживаєте — це терор і пімста. (Крик на праві: "Кієпські варжати!")

Ще не наспів день, не наспів час (голос на праві: "Заплати для вас"), щоб в Польщі відкривили в'язниці для в'язнів робітників, ще не наспів той час, отче Лякві (księdzę Piłkowie), коли ви сидітимете в інших місцях. Не наспів же той час (голос на праві: "І не наспіє"), але наспіє, бо робітничі класи, що завдяки похоби П.П.С. розброєна і кинена на ласку під ваші капіталістичні ноги, — та класа по цих страшних досвідях, які тепер переживає, збере наною свої сили і тоді прагадає вам як нимши і той ваш славний проєкт амністії. (Крик. Голос: "До Творок!")

НАДІСЛАНО.

Вегривна, Алт. Чому Назарук обминає ті околиці, в котрих наш український фермер є класово свідомий від інших, а лізе наче лис на череві між тих, що добре знають, що він є поінформований ще з В'їнінегу в котрих околицях є свідомий елемент і в котрих його нема. По правді сказати це дуже "негероворо" такому чоловікові як Назарук з його паном "професором" Бюберским владати "моя хата з краю і я нічого не знаю". Як видно то бізнесий ринникі похрипкі грають свій спектакль препаного. Серед приспаної і осоромленої маси-яє працюючої української класи в Канаді кряться вони своїм розумом на всі боки і думають тим викручуваннями на свою безконечну пустадилю. Ваааа що це розуміють де знаходяться. Не критієсь панове крутоголові в душі гіпнокритизм. Ми українські фермери і робітники знаємо вас, ваші діла і натуру. Знаємо ми по чому проває зган мірку про вас, тому ми і не думуємо, що ви обминаєте такі околиці як Боршів, Ленюк і т. д. де фермері класово свідомі і саліють за кожним рухом світових подій а при тім і за вашою підлою роботою — як в старім краю, так і тут в Канаді та Злуч. Державях. І не диво, що мій товариш фермер з околиць Інісфрі раз-раз повертає ось так: "Я ніколи б не вірив, що ар. Назарук такий великий чоловік і так може брехати". Наш уряд, наша держава, наш президент — а де воно все, то б'є його знає: нині у Відні, завтра в Прагі, по-завтрі в Варшаві, а далі в Женеві, Римі, Парижі, Лондоні, Пекині, Токіо... Прямо сором, гаум, божевілля, невизначима хвороба опілася на мізку буржуазних формалів. І чому-ж те панство нічого не буде на рідній землі? Еге, це власне й питаю на чому. А чому Назарук не був в Боршіві на 28 минулого місяця? Це було оголошено. Тут і зако-вирка, брате мій, "чуже внохом, де мійби дістати обухом". В Музірора була, а в Ленюк так не був. Теж за-внизхід від лукавого.

Другий мій товариш лише мені з Бенкувер лист і ліфай, чи читав я допис в "У.Р.В." про Назаруке виче все це, каже, є свята дійсність. Робітник, виче мада дитина, не вміє говорити або писати неправду. Назарук був маленькій і дуже слабкий в своїй політичній і ідеологічній виводах. Свідомі товариші відозвали дах конгреси на нєрвах безсерданного воєводи, а він дрожаки свідав на ризках каніональских... Бачите, боявся, щоб смерчиді покладі не припало до його дильдоматичного судурата. А в Алберті от що він говорив фермерам (в околицях де є православні — він православний, де католики — він католик, де суботники — він суботник): Я є той самий і ви і тишуть що я їй такі самі як в. Багалювало вас, за те, що придержується правдіської традиції і гоните від себе більшешчю заруа а слухаете своїх пастирив. Хай вам бог допомагає з росі і з води це більше доборитесь плоду. А за те, що я вам бажаю, доможити мені відбувати наше українське правительство.

І чи не чудовий фільсоф? При допомозі короля кисти настроє темного брата, годувати те колдо ліноч, що не хочуть до праці вятися, тих, що зруйнавали галіцке добро. Факт, що несадомий наш фермер несадомю готовить тяжкий хрест на свого батька, матір, сестру і брата; куде замки я дани до творемих дверей. Але тому, що він робить не несадомю, світ йому простить. Але тим людям, котрі роблять це свідомо, їм широд не може простити ніколи. Той час вже зближається, що патріотичну грабничу роботу арозуміють майлі і ті, котрі нині ще з незалежних від них причин не розуміють, чому то Назарук обминає ті місцевості, в котрих наше українське фермерство стоїть своєю свідомістю насше других колоній.

Слава вам, товариші фермери, будьте трішки сильні і відважні в тім, що ви робите, ваша ідея до краще будуче, веде многих за собою і шаводить страх на чорносотетних жабраків та ворогів поневолення люду. Ваш поступ, ваші горві баждія душі до самосвіді, до життя з робітниками має велике значіння в нинішній перемоловій добі. Тож старайтесь товариші фермери поділіть о кілька сил о полішення свого добробуту. Старайтеся піддержати свою фермерсько-робітничу літературу і пресу, котра, покінь, так само терпить недостатки як і ви, а котрої чорна боротьба так як і вас. А ми робітники будемо всіма силами старатися допомогти вам. Ваше положення ми наскрізь розуміємо. Але той довг, котрий ще тяжить на нашій робітничій свідомі в В'їнінегу, путає нам ще багато в нашій роботі. Коли б його вже раз позбулись, то тоді б можна було удешевити літературний бік та поширити між усіх українських чорноробів слово свідомості і правді і перевести в життя все те, що досі було немозможним. Та найгіршою бідою і журбою є те, що мінці з нас несадомі і незорганізовані в одно робітничє тіло, бо капіталісти при допомозі своїх агентів записі і всоди стараються в крутарський спосіб розедрувати наш спін, щоб ласке ім було визискувати робітників і фермерів.

І той власне хоробі нам треба вилічнтися, освідомитися, організуватися, знішити темноту з разом з нею і системою, яка стоїть на перешкоді до кращого майбутнього.

Тож до праці, товариші фермери, до вишколення самих себе, до підняття духа наді в краще та до інтереса діяти праці в тому напрямку. А ті, що нас тепер бояться і обминають, безсадомю пропадуть.

Заходом Відлуді У.С. Р.П.К. в Віндсор, Онт. відбулося тут дня 1. липня, ч. р. масове віче. Предсідатель віча тов. М. Гашин покликав до слова т. Н. Гуцалюка, котрий говорив про заборку політику капіталістичної держави. В своїй підвароговій промові безсадомі казав на розіток техніки в капіталістичній державі, який при анарко-продукції довіл до економічного хаосу; з одної сторони накопичений капітал до неуважності висті, а з другої сторони той технічний розвиток довіл до пролетаризації мільонів робітників, які змушені боротися за своє істновання в шоденнім життєві ріжними средствами. За здобуття нових ринків і колоній, де можна-б було зінти високої зарпкі капіталістичній державі зводили завсігда боротьбу між собою, бо кожда капіталістична держава стреміла до того, щоб стати володарем не лише над Європою, але й над цілим світом. І власне в наслідок такої закладно-заборчої політики виникла в 1914 р. війна, яка пожерла поперх десь мільонів в людських жертвах. Своєми високо-гуманними словами капіталісти потрафали обманути мільонів робітників, які вірочи в ті високопарні слова капіталістичних хижаків, пішли на сапо боронити їхніх інтересів.

Відношення капіталістичних держав до соціял радніських републік було такє, що ті держави уживали всяких дипломатичних і оружних заходів, щоб тілкі ті републіки повалити. Однак всі їхні заплані були невдачі, і Радніські републіки не лише існують, але щораз краще розвиваються. Що правда, капіталіст не тратьте надії на повалення робітничих републік, тому отже небезпаче не не зовсім минула. Позинивши тим часом боротьбу між собою і за здобуття світових ринків, капіталістичні хижакі еднаються в один фронт проти настріванішого ворога — Радніських Републік і Комуністичного Інтєрнаціоналу. Всеку відповідну хитію до нападу на робітничі републіки капіталістичні держави використають. Робітникам в цім світї треба конче в теперішній так критичній момент еднатися, щоб зєднаною силою ударити капіталістичні плани, щоб відіерти їх напад на Радніській Републіки а тим самим й на інтереси цілої робітничої класи.

Возражає перед робітниками всю цю капіталістичну гавль та вказує на неминуучу загубу капіталістичної маси. Робітничя преса висвітлює і викриває всі заговори й плани капіталістів супроти робітничих републік та вказує робітникам дійсний шлях до боротиби аж до побіди. Тому то робітники повинні читати свою робітничу пресу; щоб знати, хто є ворогом, а хто приятелем робітничої класи.

М. Лоца, секр.

ПІВРІЧНЕ СПРАВОВИДАННЯ ФІЛІС ТОВ. У.Р.Д. В МУС ДЖОВ. САСК.

Дня 1-го липня ч. р. відбулася півріччна зборів Філіс Тов. У.Р.Д. на котрих заряд здав справоздання за минуний рік 6 місяців. Після справоздання заряд Філіс оповідав, що члєни Філіс досить добре працювали в користь Філіс. Помімо того, що багато члєнів є привезеної алтом лишаши до місцевості і шукати заняття на фармах, щоб заробити на кусок хліба, та оставші не тратили часу даром, а ширю працювали. І не зєрваючи уваги на тих, що так ворожо відносяться до робітничої руху і відмовляють їх від організації роботи, вони працюють в користь робітничої, бо пізнали вже, що тільки одини видді лишається робітничою а то: злучитися в один пролетарський фронт і разом борюватися цей такий капіталістичний лад.

Філіс числить 43 члєни, з чого-38 виповняють свою члєнську вкадку. За минуний 6 місяців Філіс утрєла 2 спеціальні віча, 3 відіти, 2 концерти, і 1 концерт-мітінг. Виставлено 14 представств і кілька забав. Філіс за минуний 6 місяців відбула 14 засідань, 3 спеціальні засідання і 5 місєвич зборів. При Філіс існує діточа школа, до котрої учаєє 57 дітей. Наука провадиться даром. Діти відіграли за минуний 6 місяців одню представствє і один концерт. На півріччї зборах обговорено справу поширення проєкти між українськими робітниками і робітницями і винєсено відповідні рішення в цім напрямі, які заряд Філіс буде старатися істнити в життя.

Приходи: Січень \$248.73, Лютий 463.83, Март 386.66, Цвітєнь 354.48, Май 281.29, Червень 430.00, Готівка з минуного року 75.49. Разом \$2,240.48. Розходи: Січень \$249.85, Лютий 184.97, Март 673.17, Цвітєнь 363.24, Май 282.25, Червень 465.25. Разом \$2,218.73. Повторення: \$2,240.48. Росходи: 2,218.73. Остається в касі \$21.75. С. Янчук, секр.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА СПЛАТУ ДОВГУ У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ.

Н. Харчина \$32.00, П. Іванічківський 24.08, В. Кузик 10.00, Т. Кулічівський 5.00, Ю. Країнівський 5.00, Д. Буджак 2.00, Е. Мартин 2.00, Г. Джемсон 2.00, Ів. Пакніс 1.00, М. Калін 1.00, Л. Стельмашук 1.00, В. Болдирчук 1.00. Разом \$87.00. Філіс, секр. У.Р.Д. в В'їнінегу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТІЙ"

Дорогі Товариші! В зазвученні посилаю Вам \$94.95, себто \$42.45 як дохіл з представств "Суета" і "Зазуляста корона", котрі то гроші були призначені по половині на фонд Пол. Вяз. Сх. Гал. і на пресовий фонд "У.Р.В." Так само посилаю \$35.00 з продажі гузиків Мельничука і Шеремети, котрих ми продали вже 140 штук і гроші вислаєтьєся а за решту вичлємо так скоро як лише розпродаємо; \$3.25 зібрав т. П. Гузіл на поміч Пол. Вяз. Сх. Гал. дрібними датками; \$7.50 за "Голос Праці" з червня; \$3.75 за "Голос Робітничий" за май-червень і \$3.00 за оголошення на "Суету". З тов. пріятном. П. Митрюк.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

8. серпня 1891 р. другий конгрес II. Інтєрнаціоналу в Брюкєсеї.

8. серпня 1902 р. замах Ф. Кочури на Харківського губернатора князя Оболенського.

8. серпня 1918 р. в помешканні москвського митрополита Макарія викрито штаб контр-революціонерів.

ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ

одиноку українську робітничу газету в Галичині

"ЗЕМЛЮ І ВОЛЮ"

Виходить раз на тиждєнь. Передплата для Канади і Злуч. Держав \$2.00 річно.

Гроші посилати в реєстрованім листі на адресу: "ZEMLIA I WOLIA", Lwiv (Lemberg), ul. Ruska 3, East Galicia.

Кожний класово свідомий робітник повинен передплатувати і читати робітничу газету

The WORKER

Офіційний орган Робітничої Партії Канади. Передплата на рік виносить \$2.00, на півріч \$1.00. Зашлїть передплату таки ще нині! Адреса: THE WORKER, 519 Queen Street West, Toronto, Ont.

Вийшла з друку і продаєть ся цікава книжочка п. н.

ЦЕРКВА-І РАДЯНСЬКА ВЛАДА.

Єсли хочете знати як відносить ся большевицька влада до церкви, до справ віри, до церковних шлюбів, до храмів, єсли хочете знати кому служить церква і поли та чому поли так скажено виступають проти большевицької влади, то прочитайте сю брошурку, яка коштує лише 5 центів. Замовлена шлите до: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

ПОРТРЕТ НАШИХ ГЕРОІВ-БОРЦІВ!

Хата кождо свідомого українського робітника і фермера повинна бути прикрашена портретом незабутніх наших героїв-борців

С. МЕЛЬНИЧУКА І П. ШЕРЕМЕТИ,

котрі віддали своє життя за справу освободження працюючих мас Східної Галичини з під пановання польської шляхти. А що вони разом боролися проти спільного ворога, разом були суджені і розстріляні польською шляхтою, тож разом вони немов рідні брати і на портрети. Портрет величини 15 через 21 ціалів. ЦІНА ЮГО 50 ЦЕНТІВ. Спїшіть з замовленнями на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — — Winnipeg, Man.

ТІЛЬКИ ЩО ВИЙШЛИ З ДРУКУ ДВІ НАУКОВІ КНИЖКИ:

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ КАРЛА МАРКСА

Книжка має 328 сторін друку і розділена на три головні частини: 1. Товар, гроші, капітал. — 2. Надарість. — 3. Заробітна платня і члєнська капіталу. Ці частини знова віділені на кільканайть розділів. Завданням цієї книжки є познайомити зі змістом "Капіталу" тих, які не мають часу або засобів, щоб його студіювати, а також вона улєкшить студії тих, котрі студіюють "Капітал". Економіка править світом і тому кождий робітник повинен знайомитися і студіювати економічні науки. Ціна книжки \$1.00.

ЯК ПОВСТАЛА РЕЛІГІЯ І ВІРА В БОГІВ

Написав Гаїрїєрї Кунов. Книжка має 180 сторінок друку. ЗМІСТ: 1. Новіші досліди релігії. — 2. Як повстали ідеї про духів і богів. — 3. Початкі почитання духів. — 4. Від почитання духів до почитання тотемів і праїдів. — 5. Сотворення світа. — 6. Небо і пекло. 7. Почитання праїдів і жертва праїдям. — 8. Від почитання праїдів до культу природи. — 9. Останкі культу духів і праїдів у старо-індійській релігії. — 10. Як індра з пеміногого праїдівського бога став богом природи? Самі наголовки розділів вказують на те, яку наукову вартість має ця книжка. Не воюйте з релігїєю фразами, а докажіть її дійсне значіння на підставі строго-наукових досвідів і фактів. В цьому вам якраз поможе ця книжка. Ціна книжки 50 центів.

Замовлення шлїть на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку цікава для кождо робітника брошура п. н.

ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНИЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ.

Книжка має 80 сторін друку і коштує 20 центів. Замовленія шлати на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man. ПОШЛУКУЮ свого брата Василя Давидю до села Косова, повіт Чортків, Галичина. Шестора року назад перебував в Ді Пас, Ман., а відтак переїхав до Меафор, Саск. Хто знає бі його адресу або він сам хай напише до: Iwan Dawybwda, 663 Stella Ave., (63) Winnipeg, Man.

МАЮ на продаж мале помешкання під н. 737-Мігнус Евію. Продам тано за готівку. Зголосуватися під н. 731 Magnus Ave. (64)

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

Не забувайте також про пресовий фонд-одиноку української робітничої газети в Канаді!